

Onderwerp Tippelzone

Steller B.P. Koster

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 0611598467

Bijlage(n) 2

Ons kenmerk 6177084

Datum 19 juli 2017

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Graag willen we u informeren over de stand van zaken met betrekking tot de tippelzone.

U heeft in april 2016 de nota “prostitutie en overige seksbedrijven” vastgesteld. In de beleidsnota wordt met betrekking tot de tippelzone aangegeven dat we streven naar een situatie waarin de tippelzone niet meer nodig is. Deze zone bestaat sinds 1998 en bevindt zich aan de Bornholmstraat. Op de tippelzone wordt straatprostitutie gedoogd omdat hiermee overlast in de binnenstad wordt voorkomen en omdat de zone een vindplaats is voor de hulpverlening.

Raadscommissie F&V

Wij hebben op 6 juni 2017 in een besloten raadscommissie F&V met elkaar uitgebreid en in alle openheid gesproken over de huidige situatie en de persoonsgerichte aanpak om te bereiken dat de vrouwen “uit de prostitutie” stappen.

Aanwijfsbesluit

Op 6 juni hebben wij eveneens gesproken over de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen (APVG). Op grond van artikel 3.13 van de APVG dienen prostituees die in de gemeente Groningen willen werken te beschikken over een bewijs van intake. Deze verplichting geldt ook voor de prostituees die op de tippelzone werken. Aan alle vrouwen die op de tippelzone werken is bij herhaling kenbaar gemaakt dat zij dienen te zorgen voor een een bewijs van intake.

Bij collegebesluit van 20 juni 2017 is besloten om per 1 juli 2017 bijlage 8 van de APVG te wijzigen (aanwijfsbesluit straatprostitutie). Met deze wijziging zijn een tweetal veranderingen doorgevoerd. Allereerst is de nieuwe instroom op de tippelzone beëindigd, dit betekent dat er geen nieuwe bewijzen van intake worden verstrekt. De vrouwen op de tippelzone zijn geïnformeerd over deze wijziging (bijlage 1). Daarnaast is de zone 1 uur vroeger gesloten. Door deze vervroegde sluiting is extra capaciteit gegenereerd om de vrouwen te ondersteunen het eigen plan op maat uit te voeren.

Plan van aanpak

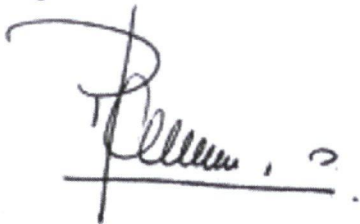
Met de betrokken instanties op de tippelzone is een plan van aanpak opgesteld. Dit plan van aanpak heeft ons college op 18 juli 2017 vastgesteld en is toegevoegd als bijlage 2 bij deze brief. De beschreven huidige situatie in het plan van aanpak is gebaseerd op peildatum 21 juni 2017, daardoor zijn de genoemde cijfers mogelijk nu gewijzigd.

Informatie aan de gemeenteraad

In het najaar 2017 wordt u geïnformeerd over de stand van zaken en de voortgang van het persoonsgerichte plan op maat. Daarin wordt u de actuele stand van zaken, de successen en belemmeringen gemeld. Het college zal samen met de gemeenteraad de definitieve datum van sluiting bepalen. De APVG zal bij de sluiting opnieuw gewijzigd moeten worden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Afdeling Beleidsontwikkeling
Onderwerp Verandering werkwijze tippelzone

Bezoekadres
Kreupelstraat 1

Openingstijden
Zie gemeente.groningen.nl

Postadres
Postbus 30026
9700 RM Groningen

Telefoon
14050

E-mailadres
info@groningen.nl

Website
gemeente.groningen.nl

Telefoon 06-11598467   Bijlage(n) --   Ons kenmerk 6472081
Datum 11-07-2017   Uw brief van   Uw kenmerk

Geachte mevrouw,

Per 1 juli 2017 zijn er een aantal regels veranderd op de tippelzone. Wij vinden het belangrijk u hiervan op de hoogte te stellen. In deze brief kunt u lezen welke regels er veranderd zijn en wat de gevolgen hiervan zijn.

Veranderingen

De veranderingen zijn als volgt:

- Vanaf 1 juli 2017 kunt u niet meer werken zonder pasje op de tippelzone
- Als u toch zonder pasje op de tippelzone bent, dan loopt u de kans een boete te krijgen. Er wordt (extra) gehandhaafd.
- Na 1 juli 2017 worden geen nieuwe pasjes meer verstrekt voor de tippelzone. Dit betekent dat nieuwe vrouwen dus niet meer worden toegelaten op de tippelzone.
- Zoals u weet is de tippelzone nu geopend van 19.00 uur tot 01.00 uur.

Prostitutie buiten de tippelzone

Tippelen buiten de tippelzone is niet toegestaan, u bent strafbaar als u dit wel doet. De politie surveilleert hierop en zal bij constatering hiervan u een boete geven.

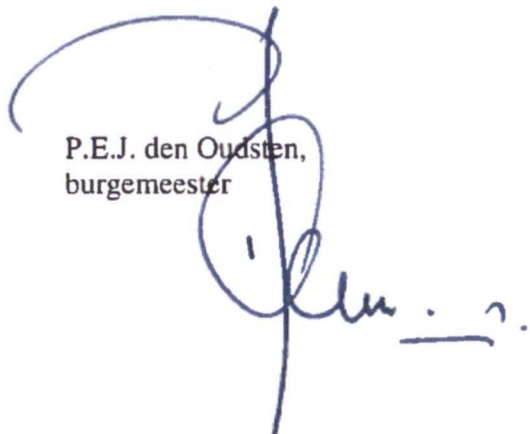
Plan op maat

U heeft de mogelijkheid om, samen met uw casemanager, een plan op maat te maken. Wij bevelen u dit van harte aan. Het plan op maat is gericht op de invulling van uw toekomst en gaat onder andere in op werk, wonen, schulden en (optioneel) verslaving.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

P.E.J. den Oudsten,
burgemeester

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "P.E.J. den Oudsten", is written over the printed name. The signature is stylized and includes a large, sweeping flourish at the top left.

Plan van Aanpak tippelzone

Aanleiding:

Eind 2015 heeft de burgemeester de hulpverleningsorganisaties uitgedaagd om te komen tot een plan van aanpak gericht op het sluiten van de tippelzone. De burgemeester vindt het een schrijnende situatie voor de vrouwen op de tippelzone. Afgelopen periode is er door de instellingen gewerkt aan dat plan van aanpak. Dit ligt nu voor. De tippelzone bestaat vanaf 1998 en is ontstaan om de overlast als gevolg van straatprostitutie te bestrijden in de binnenstad. Dit heeft in ieder geval gewerkt. Tevens zou het een vindplaats zijn voor de hulpverlening. Deels is dat ook zo, maar in gezamenlijkheid heeft dat niet geleid tot een (forse) reductie van de tippelaarsters.

Doel van dit plan van aanpak:

Zorgdragen voor een ander perspectief voor de vrouwen op de tippelzone in aanloop naar het sluiten van de zone. Voorkomen dat er nog aanwas is op de tippelzone van nieuwe vrouwen.

Proces:

Er is een stuurgroep, bestaande uit een vertegenwoordiger van het Leger des Heils (beheerder en coördinator huiskamer tippelzone), het Veiligheidshuis, Openbare Orde en Veiligheid en Directie Maatschappelijke Ontwikkeling. Zij zullen de voortgang wat beschreven is in het plan van aanpak monitoren en bijsturen daar waar nodig is.

Betrokkenen (hulpverlenings) organisaties: Politie, VNN, WerkPro, Terwille, Leger des Heils, MJD, ketenregisseur mensenhandel, Lentis, GGD, Veiligheidshuis en Gemeente.

Uitgangspunten voor het plan van aanpak:

- persoonsgerichte aanpak
- iedereen een intakegesprek en een bewijs van intake (pasje) - die aan criteria voldoen
- iedereen een casemanager
- geen nieuwe instroom prostituees vanaf 1 juli
- prostituees uit andere landen vallen onder de ketenaanpak mensenhandel
- ketenregisseur mensenhandel wordt casemanager als er vermoeden is van mensenhandel
- komen mensen buiten de regio-> geen persoonsgerichte aanpak

Plan van Aanpak:

Er heeft een 0-meting plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in een lijst van ongeveer 68 vrouwen die gebruik maken van de tippelzone. Voor elk van de vrouwen is een casusregisseur beschikbaar en toegewezen. Buitenlandse vrouwen worden voor wat betreft het casemanagerschap ondergebracht bij de ketenaanpak mensenhandel. Er wordt samen met de vrouwen een plan op maat gemaakt. Dit richt zich in ieder geval op wonen, werken, financiën en verslaving (70% is verslaafd). Dit is maatwerk (persoonsgerichte aanpak). Er wordt gestart met de gemotiveerde vrouwen.

Als vrouwen willen uitstappen dan is er een traject beschikbaar via Terwille of VNN. Ook wordt gekeken naar eventuele traumabehandeling en/of psychiatrische ondersteuning via Lentis. De groep hulpverleners die op de tippelzone werkt wordt getraind in het motiverend handelen, om met de vrouwen in gesprek te gaan en met hen het perspectief te bespreken. Twee wekelijks wordt de lijst van vrouwen doorgenomen in het casusoverleg met betrokken casusregisseurs om de stand van zaken bij te houden. Eventueel worden ook anderen die een belangrijke rol kunnen spelen voor het casusoverleg uitgenodigd. Wanneer de situatie daar om vraagt kunnen tussendoor ook afspraken worden gemaakt om met elkaar te sparren, te brainstormen en dergelijke. In het casusoverleg zal ook een voortgangslijst

gebruikt worden om zo ook de vrouwen die die week niet besproken zijn in beeld te houden. Tevens hebben het Leger des Heils en de ketenregisseur mensenhandel wekelijks een halve dag zitting in het Veiligheidshuis, om vandaar samen de procesregie – voortgang en afstemming – te regelen en knelpunten te inventariseren. Zo is tevens de link naar mensenhandel geborgd.

Om meer capaciteit beschikbaar te krijgen om overdag met de dames de noodzakelijke dingen te kunnen regelen, is de tippelzone per 1 juli 2017 één uur minder lang open. Bijlage 8 bij de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen (Aanwijsbesluit straatprostitutie) is daartoe gewijzigd. Daarin is ook geregeld dat er na 1 juli 2017 geen nieuwe prostituees meer op de tippelzone mogen werken. Wel kunnen vrouwen uit de regio een hulpverleningsaanbod krijgen.

Naast dit deel zijn we samen met VNN in gesprek met ex-prostituees om te kijken of zij een rol willen spelen in de ondersteuning van de tippelaarsters om eruit te stappen. Dit kost enige tijd. Het is lastig enige continuïteit hierin te organiseren. Straatmadelief (Gonnie Lemckert) sluit hierbij aan. Ter versterking wordt bij de uitnodiging om met elkaar te praten - over de manier van ondersteuning door ex-prostituees - eventueel een voedselpakket verstrekt. Dit is nog als voorstel aan de voedselbank voorgelegd.

1 x per maand is er een 'stuurgroepoverleg' (Veiligheidshuis, het Leger des Heils en de gemeente) over de voortgang. Knelpunten worden besproken. Barrières, zoals bureaucratie en geen vaste contactpersonen bij organisaties, worden beslecht. Tevens moet er gedacht worden aan creatieve oplossingen omdat deze doelgroep niet altijd de gewenste paden betreedt.

Komen instellingen hun afspraken niet na dan worden ze daar op aangesproken. In oktober 2017 vindt de eerste evaluatie plaats. De evaluatie wordt gedaan door de gemeente. Voor zomervakantie wordt er een stand van zaken aan het college gegeven. Het college stuurt in september een brief aan de raad.

Alle vrouwen die geregistreerd staan op de tippelzone hebben voor de zomer een plan op maat.

Financieel

Er is binnen 'Samen Gezond in Stad' een bedrag van €25.000,- gereserveerd voor financiële ondersteuning. Deze ondersteuning heeft tot doel dat allerlei bijzondere maatonderdelen die niet regulier vergoed worden, maar toch noodzakelijk geacht worden, in te kunnen zetten. Referentie is natuurlijk de gezondheidssituatie van de vrouwen te verbeteren.

Huidige situatie

De hulpverleningsorganisaties hebben in totaal 66 vrouwen geïnventariseerd die regelmatig, of af en toe op de tippelzone werken en die onder deze aanpak kunnen vallen. Deze vrouwen kunnen nog tot 1 juli 2017 een bewijs van intake aanvragen. Gemiddeld werken er dagelijks 12 vrouwen op de tippelzone.

Op 21 juni jongstleden is de stand van zaken met betrekking tot deze vrouwen als volgt:

- 27 vrouwen hebben inmiddels een bewijs van intake;
- 6 vrouwen willen geen bewijs van intake;
- 3 aarzelen nog of ze een bewijs van intake willen hebben;
- 2 vrouwen komen niet in aanmerking voor een bewijs van intake, zij komen van buiten de regio
- 26 vrouwen zijn al langere tijd niet gezien. Deze groep werkt een paar keer per jaar op de tippelzone en/of komt als het weer wat warmer is.
- 2 vrouwen zijn uitgestapt.

Persoonsgerichte aanpak

We hebben met een 30-tal vrouwen een plan op maat gemaakt. Dit plan komt tot stand met behulp van een ondersteuner/casemanager. Iedere vrouw heeft een dergelijke casemanager. De casemanager is een professional die werkzaam is bij één van de verslavingsorganisaties, zoals VNN en Terwille, of werkzaam bij het Leger des Heils. Extra ondersteuning wordt gegeven door bijvoorbeeld Lentis, WerkPro en GGD afhankelijk wat nodig is. Ook worden met WIMP (Werk, Inkomen en Maatschappelijke Participatie) individuele zaken besproken die bijzondere aandacht nodig hebben.

De casemanager heeft contact met de vrouw en gaat met haar inventariseren welke toekomst de vrouw voor ogen heeft. Deze inventarisatie op alle leefgebieden moet naar voren brengen welke stappen de vrouw wil en kan nemen. Welke ondersteuning er nodig is en welke zaken er geregeld moeten worden. Wij noemen dit een persoonsgerichte aanpak (PGA). Een belangrijk aspect van deze PGA is dat de vrouwen de eigen regie en toekomst ter hand nemen in het realiseren van een andere leefwijze/leefstijl. Het plan op maat past bij de toekomstwensen van de desbetreffende vrouw. In het plan op maat wordt vooral ingezet op ander werk, een goede woonsituatie, gezonde financiën en aanpak van de verslaving.

Ook andere activiteiten, in domeinen die voor de vrouw belangrijk zijn in haar plan op maat, worden opgepakt. Andere organisaties die nodig zijn om de PGA te realiseren worden bij dit plan betrokken. Zij conformeren zich aan het plan op maat die de vrouw heeft gemaakt.

Er is vanaf het begin van februari 1 x per 14 dagen casusoverleg om onder andere zorg te dragen dat iedere vrouw voor 1 juli 2017 een eigen plan op maat heeft. De casemanagers van de diverse instellingen proberen elkaar professioneel te ondersteunen en bespreken de knelpunten.

De casemanager onderhoudt (intensief) contact met de vrouw. De vrouw wordt actief opgezocht. Daarvoor maken de casemanagers ook gebruik van andere betrokken instellingen, de stichting 'Straatmadelief' en ex-prostituees die we betrekken bij de ondersteuning om uit deze tippelzone en gedoog-prostitutie te stappen.

De verslaving (75% van de vrouwen is verslaafd aan meerdere middelen) is en blijft een lastige omstandigheid, maar wanneer de vrouw er aan toe is dan wordt de mogelijkheid geboden van specifieke crisisopvang en detox-aanpak. Dit kan per direct opgepakt worden.

Voedselbank en Straatmadelief

In de media zijn ten aanzien van het voornemen over de sluiting zorgen geuit door de voedselbank en Straatmadelief. Zij vrezen dat door snellere sluiting dan over 3 jaar meer vrouwen in de illegaliteit zullen belanden. We willen actief onze zorgplicht ook t.a.v. deze groep vrouwen vorm geven door ze de mogelijkheid te bieden uit te stappen. In de eerste helft van 2018 kan goed worden ingeschat wanneer definitieve sluiting aan de orde is.

Een belangrijk argument wat in deze (media)discussie naar voren komt is dat vrouwen in de illegaliteit verdwijnen. We beseffen ons terdege dat niet alles voorkomen kan worden. De inzet van ons plan van aanpak moet juist tot vermindering leiden. Door de voorgenomen sluiting ontstaat er de mogelijk een extra steuntje in de rug van de vrouwen om hun angsten en zorgen voor een ander en nieuw leven enigszins opzij te zetten.

19 jaar geleden gebruikten de meeste verslaafde vrouwen heroïne. De huidige situatie is dat cocaïne het meest gebruikte middel is. Cocaïne heeft een hele andere werking dan heroïne. Cocaïne heeft een snelle energieke werking, maar werkt kortdurend. We hebben onderzocht of er vergelijkbare programma's zijn voor de cocaïneverslaafden, zoals bijvoorbeeld het verstrekken van heroïne in de heroïne behandelunit. Dergelijke programma's zijn er niet.

De verschillen tussen hetgeen de Voedselbank/Straatmadelief en de gemeente voorstaan zit alleen in de termijn van sluiting en het opzetten van een inloopvoorziening. Uit analyse van de huidige plannen op maat van de vrouwen blijkt nog niet veel behoefte aan een inloopfunctie bestaat. Als er initiatieven zijn van de vrouwen om samen te komen, dan zullen we dat ondersteunen.

Sturing

Wij weten dat deze ingezette lijn met de tippelzone vaak knelpunten en terugval laten zien. Daarvoor is besloten dat er duidelijke sturing komt te liggen op dit proces. De coördinator van de tippelzone heeft een dagdeel zitting in het Veiligheidshuis. Daar wordt samengewerkt met de ketenregisseur mensenhandel. Het Veiligheidshuis heeft ervaring met persoonsgerichte aanpak en kan de coördinator daarin ondersteunen. Voor het sturingsproces is een kleine stuurgroep ingesteld. Deze stuurgroep op coördinerend- (de coördinator van het Leger des Heils en een medewerker van het Veiligheidshuis) en ambtelijk niveau (DMO en OOV) heeft zich tot doel gesteld alle knelpunten op te lossen, die men in de persoonsgerichte aanpak ten aanzien van beleid en regelgeving tegenkomt. Een aantal knelpunten hebben we in de afgelopen periode met elkaar opgelost, zoals:

- Het verstrekken van een vliegticket voor terugkeer naar land van herkomst. Door deze kosten te dragen, hoeft er niet extra getippeld te worden.
- Zorgdragen dat een vrouw in het methadonprogramma komt, zonder verzekering.
- Vervoerskosten vergoeden voor de opstart naar vrijwilligerswerk.
- Bemiddelen in bijzondere bijstand ten aanzien van dubbele woonlasten (in samenwerking met WIMP).

De problematiek van deze vrouwen is zeer complex. We komen dus veel obstakels tegen. We hebben daarom een klein budget om in de gaten te kunnen springen. We monitoren de voortgang van de plannen op maat.

Uitstappen

Als de vrouwen willen uitstappen kan dat. Er is daarvoor direct opvang voor via een traject van Terwille, de Regeling uitstapprogramma prostituees (RUPS). Daarnaast is er voor prostituees die uit willen stappen en werkzaam zijn in de vergunde branche het project "van Raam naar Baan" van Terwille. Ook vrouwen van de tippelzone kunnen hiervan gebruik maken.